

סביבה וקיימות

הגנה על הבריאות והסביבה הם מהנושאים המרכזיים המעניינים את הציבור בבחירות המקומיות. למרבה הצער, ממשלות ישראל מזניחות את הסביבה ואינן משקיעות אמצעים מספיקים לשמירתה, ובמקרים רבים אנו עדים אף לנסיגה מהישגים שכבר הושגו. על רקע זה, ועל רקע משבר האקלים המאיים על כולנו, יש לרשויות המקומיות הזדמנות אמיתית להפוך לפורצות דרך, כפי שעשו ערים רבות ברחבי העולם, ולשמש כחוד חנית במאבק במשבר האקלים ולקידום תחומי הסביבה והבריאות.

אנו גאים להציג את המצע שלנו הנושאים הללו שאין ספק שאימוצו ויישום העקרונות המובאים כאן יהפכו את הרצליה למקום בטוח, בריא וטוב יותר לחיות בו!

חיזוק העיר בעידן של משבר האקלים

ניסיון עולמי מלמד: הרשויות המקומיות פורצות דרך במאבק מול משבר האקלים

משבר האקלים כבר כאן והוא בא לידי ביטוי בעליית הטמפרטורה, גלי חום, אירועי גשם קיצוניים, הצפות, זיהום ים ונחלים ופגיעה בנפש וברכוש. כדי להתמודד עם המשבר על העירייה לפעול בנחישות ולאמץ מהלכים ארוכי טווח ותפיסת עולם מערכתית ומקיימת בכל תחומי המדיניות העירונית: תחבורה ציבורית, תחבורה חכמה, אנרגיה, מים, שפכים, פסולת, חינוך, גינון, ייעור, חקלאות עירונית, תיירות בת קיימא, חופי ים צלולים ונקיים ועוד.

מה צריך לקדם?

- תכנון אחראי בסביבה החופית והימית שמתחשב בתחזיות לעליית מפלס מי הים.
- מניעת כריתת עצים ונטיעת עצים חדשים. עצים מייצרים צל ומפחיתים את הטמפרטורה בסביבתם, מצמצמים נגר ושטפונות, מייצרים חמצן וקולטים גזי חממה.
- יצירת מרחבים עירוניים איכותיים בפארקים ובגנים.
- גינון אקולוגי, טבע עירוני, בוסתנים ויערות מאכל – בשגרה ולא רק כפעילות קהילתית נקודתית.
- שמירה בכל מחיר על הריאות הירוקות, הפארקים והשטחים הציבוריים מפני יזמי הנדל"ן.
- הצלת המרחב העירוני ברחובות העיר בכלל וכן במקומות המתנה והתכנסות: שטחים ציבוריים, ליד מעברי חצייה, תחנות אוטובוסים, מסופי תחבורה ציבורית ועוד. יש לשלב פאנלים סולארים על מתקנים אלה.
- בנייה ירוקה בכל מבני הציבור ובפרויקטים עירוניים: גגות וקירות ירוקים להורדת הטמפרטורה ומתקנים סולאריים על גגות הבתים.
- חזון עירוני "ל"עיר ללא פחמן" – באמצעות מעבר לאוטובוסים חשמליים, תכנון שבילי אופניים והולכי רגל ועידוד השימוש בהם, הוספת נתיבי תחבורה ציבורית ועוד.
- הגבלת כניסת רכבים מזהמים למרכז העיר, מעבר לייצור עירוני של אנרגיה מתחדשת באמצעות הצבת פאנלים סולאריים על כל מבני הציבור בעיר, ועידוד התושבים לעבור לאנרגיה ירוקה.

- תמיכה בתשתיות מעבר לרכב חשמלי באמצעות נקודות טעינה במוסדות ציבור, חניונים ציבוריים ובניינים משותפים.
- קידום השקעות ירוקות עירוניות – השקעת נכסי העיריה וכספיה בחברות ערכיות, חברתיות וסביבתיות, ולא בחברות מזהמות.
- שילוב חזון "ערי חוסן עולמיות" – קידום היערכות עירונית לנוכח משבר האקלים ואירועי קצה אקלימיים שעלולים להתרחש בשנים הקרובות.

עיר ירוקה ומקיימת – עיר עם שלד עירוני ירוק

נמשיך לפעול להפוך את הרצליה עיר יותר ירוקה ולעיר מקיימת.

עיר ירוקה ומקיימת היא עיר עם איכות חיים. הקפדה בתכנון העירוני על צירים ירוקים שמעודדים הליכה ורכיבה על אופניים במקום שימוש ברכב הפרטי, מצמצמים את הפקקים, את זיהום האוויר ואת מפגעי הרעש, תורמים לבריאות תושבי העיר, מקלים על נידודתם של ילדים ובני נוער למוסדות החינוך ולפעילויות אחרות ומקלים בכך גם על ההורים, שמשמשים היום "קבלני הסעות". צירים ירוקים גם מאפשרים הנגשה לציבור של אתרי הטבע העירוני והשטחים הציבוריים הפתוחים מקדמים תרבות פנאי ובריאות פיזית ונפשית, ריבוי עצים מצלים מקלים על עומס החום בקיץ וטיפול בנגר העילי (מי הגשמים) מונע הצפות של רחובות ובתים בחורף וזיהום של הים מהפסולת שנסחפת עם הגשם מהרחובות.

איך נבטיח עיר ירוקה ומקיימת?

תכנון צירים ירוקים

בתכנון עיר יש חשיבות רבה ליצירת צירים ירוקים, שהם רחובות ושבילים שמקשרים בין שטחים ציבוריים, מוסדות ציבור ומוקדי עניין בעיר, כמו למשל, גני משחקים ופינות ישיבה. תכנון של צירים ירוקים בכל העיר, צריך לשים דגש, למשל, על רחב המדרכות והשבילים, מידת ההצללה, שבילי אופניים ועוד. עיר שמתוכננת היטב היא כזו שכוללת "שלד עירוני ירוק" עם רשת צירים ירוקים מקושרים ביניהם.

אנחנו נשים דגש על עירוניות בריאה, שמציבה במרכז את האדם ולא את המכוניות.

התחדשות עירונית חכמה

אני מאמין בהתחדשות עירונית, לפני פיתוח של השטחים הפתוחים בשולי העיר. אך ההתחדשות העירונית חייבת להיעשות בחכמה, במידתיות ותוך שמירה על צביון העיר ושכונותיה כך שתקדם את חזון העיר ירוקה.

פרויקטים של תמ"א 38, שמהווים כלי עיקרי להתחדשות עירונית, ניתן לבצע בצורה חכמה, באופן שלוקח בחשבון את השפעת הפרויקטים על איכות החיים והסביבה במגרש עצמו ובסביבתו ואת השפעתם על האוכלוסייה הוותיקה בפרויקט. לדוגמה, בפרויקטים של תמ"א 2/38 (הריסה ובניה מחדש), ניתן להגביל את שטח מרתפי החניה כך שניתן יהיה לשמר חלק מהעצים במגרש ובמגרשים סמוכים, לטעת סביבו עצים מצלים חדשים ולאפשר חלחול מי נגר לקרקע; קיום עצים ייחודיים במגרש צריך להוות שיקול בהעדפת מסלול של חיזוק מבנים; היקף זכויות מקסימלי לתמ"א 38 וגובה מקסימלי של מבנים בפרויקט פינוי בינוי צריכים להיקבע בתכנית המתאר הכוללת בהתאם לצביון השכונות ולעומס הקיים על התשתיות בשכונה; בפרויקטים של פינוי בינוי יש להתחשב ברצונות התושבים הוותיקים, להתחשב בשוכרי דירות, באוכלוסיות עם צרכים מיוחדים ובבני הגיל השלישי בתחום הפרויקט וכדי להבטיח ייעור עירוני, לקבוע רף מינימלי של כיסוי חופת עצים עתידית.

דמוקרטיה עירונית, שקיפות ושיתוף אמיתי של הציבור בקביעת עתיד העיר וקבלת החלטות

חלק מבניית החוסן העירוני מבוסס על יחסי אמון בין האזרחים לעירייה, הישענות על "חוכמת המונים" ושותפות אזרחית בתהליכי קבלת ההחלטות המבוססים על עקרונות הדמוקרטיה ההשתתפותית. עיר בה מתקיימת שותפות אזרחית משמעותית והתושבים מוזמנים לקחת חלק בקביעת סדר היום העירוני היא עיר מקיימת, בריאה וטובה יותר, האחריות הציבורית גדלה והתכנון משתפר.

הציבור אינו גורם מפריע אלא להפך, הם המנוע ליצירת עיר עם איכות חיים, שנותנת מענה אמיתי לצרכי התושבים. אני מתחייב שהעירייה תפעל בשקיפות מלאה, תינתן אוזן קשבת למנהיגות השכונתית ולכלל תושבי העיר ותינתן תמיכה ליוזמות קהילתיות.

כמו כן, נפעל לשיתוף פעולה עם המרכז הבינתחומי ולעידוד חברות הפועלות בעיר למעורבות בקהילה ובבתי הספר מה צריך לקדם?

- עידוד מעורבות אזרחית וקהילתית בשכונות.
- הענקת כלים ליצירת מעורבות אזרחית פעילה
- שותפות התושבים בתהליכי קבלת החלטות.
- הקמת מרכזים קהילתיים ועידוד יוזמות סביבתיות בעיר כגון: גינות קהילתיות, מקררים קהילתיים למניעת בזבז מזון, שוקי "קח תן" ועוד.

הגנה על עצים ונטיעות עצים מצלים ברחבי העיר

לעצים בסביבה העירונית יש תועלת ברורה מאליה. ככל שיש יותר עצים בעיר, כך העיר נקיה יותר, תושביה בריאים יותר, עושים יותר שימוש במרחב העירוני, להליכה, רכיבה וריצה, הצללה של המדרכות והכבישים גם מורידה בקיץ את הטמפרטורות ואת רמת זיהום האוויר. מחקרים מראים שריבוי עצים מעלה את ערך הנכסים בסביבתם ומצמצם ונדליזם.

נגן על העצים הקיימים (ראו התחדשות עירונית חכמה) ונעבה את שלד העצים של העיר: ברחובות ציבוריות פתוחות יושג בהדרגה כיסוי חופת העצים על לפחות 40% מהשטח, תישמר רציפות של צל לאורך המדרכות ויקבע רף מינימלי להצללה בשטח חניונים עירוניים.

אנו נפעל לכך שתינתן לכל משפחה אפשרות לקבל עץ לנטיעה לכבוד הולדתם של כל ילדה וילד בעיר.

שמירה על השטחים הפתוחים והטבע העירוני בכל רחבי העיר

בשולי העיר הרצליה קיימים שטחים פתוחים אזור נחלת עדה, אפולוניה, מתחם תע"ש רמת השרון, וכן פארק הבאסה חייבים להישמר להנאת התושבים היום וכעתודות לפיתוח בעתיד. פיתוח שכונות חדשות בשטחים הפתוחים, שבשולי העיר, גם מחסל את עתודות הקרקע, גם פוגע באיכות החיים והבריאות וגם מונע ומעכב התחדשות עירונית.

אנו נשמור על הרצף שטחים פתוחים בעיר ושוליה ונפעל למיציאת התחדשות עירונית מידתית ותוך הגנה על המרקם הבנוי, לפני פיתוח עתודות השטחים הפתוחים והטבע בהרצליה.

אנו נפעל גם להגדלת היקף הפארקים והגינות, בעיקר בשכונות, שבהן השטח הפתוח לנפש מצומצם, ולשמירה והנגשה לציבור, כולל אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים והגיל השלישי, של אתרי הטבע העירוני שמופנו בסקר העירוני שבוצע בעיר. הכל כדי להבטיח "שלד עירוני ירוק" שיהיה פרוש בכל רחבי העיר.

מניעת הצפות והפסקת הזרמת שפכים לים

לעירייה תפקיד מכריע בהפסקת זרימה של שפכים לרחובות וליים. זרימת ביוב וקולחים לים היא מכת מדינה. אחת הבעיות המרכזיות היא חיבורים לא חוקיים בין מערכות הנגר והביוב (חיבורים צולבים). באחריות העירייה ותאגיד המים לעצור את התופעה שגורמת להצפת ביוב ברחובות, להזרמת ביוב לים, לסגירת חופי רחצה ולפגיעה קשה בבעלי החיים הימיים, בסביבה החופית ובבריאות הציבור. בנוסף, ההזרמה גורמת לפגיעה במכונים לטיפול בשפכים (מט"ש) שגם הם נאלצים להזרים מי גשמים מהולים בביוב לים. יש להבין את חומרת המצב, להשקיע משאבים, לקדם תוכנית עבודה ופעולות למיגור התופעה.

מה צריך לקדם?

- מיפוי של החיבורים הצולבים בין מערכות הנגר (ניקוז) והביוב.
- הכנת תוכנית עבודה מתוקצבת לניתוקם, כולל בחצרות פרטיות.
- עידוד אזרחים לפעול לניתוק חיבורים צולבים בבנייני מגורים ובבתים פרטיים באמצעות מתן תמריצים, והצבת יעד להשלמת הפרויקט.
- מניעת הזרמת נגר מזוהם (תשטיפים) מחצרות מפעלים לצינורות הניקוז העירוני.

• טיפול בנגר העילי

ריבוי של כבישים ושטחים בנויים מונעים חילחול של מי גשמים וגורמים להצפות ולזרימה של מי גשם מזוהמים לים. כדי למנוע את ההצפות וזיהום הים, חייבים לטפל בנגר העילי (מי גשמים), ברמה תכנונית. כך למשל, נפעל להקמת גינות קולטות גשם, להקמת מתקנים לתפיסת הפסולת בפתחי הנקזים העירוניים בחוף הים, הקפדה על שטחי חילחול בעת אישור תב"עות ולשימוש ככל האפשר בחומרים מחלחלים בכבישים ומדרכות, תוך אימוץ חזון של "עיר סופגת" מי גשם.

שמירת הים והחופים של הרצליה

חופי הרחצה הם משאב טבע, נוף, נופש ומגוון ביולוגי שיש לו ערך עצום במדינה חמה וצפופה. לעירייה תפקיד מכריע בשמירה עליהם לטובת תיירות מקיימת ולטובת הדורות הבאים, מפני זיהום ובנייה המפקיעה את החוף מהציבור לטובת יזמים פרטיים.

לכן נתנגד לתוכנית להקמת שבעה שוברי גלים מול חופי הרצליה, הפוגעת בחופים, בים, במגוון הביולוגי, בביטחון המתרחצים, ואינה לוקחת בחשבון את משבר האקלים, אך למרות זאת קידומה לא בוטל לפי שעה אנו נדרוש ממוסדות התכנון לבטלה בשל מסוכנותה לסביבה ולציבור.

אנו נפעל למניעת בניה גבוהה בקרבת החוף, להפיכת מתחם אפולוניה לפארק, למעורבות רבה בטיפול במצוק החופי המתמוטט, שמטופל ברמה הארצית.

מה צריך לקדם?

- מניעת השתלטות עסקים על החופים – לשמור על מקום פנוי למי שמעוניין לפרוס מגבת ואינו רוצה לשכור כסא ושמשייה.
- ניקוי חופי הרחצה והחופים הפתוחים בתדירות גבוהה כדי למנוע חדירת פלסטיק חד פעמי לים וכן להבטיח ניקיון כללי של החופים לכל דבר ועניין.
- הצבת מכלי מחזור (ניר, פלסטיק וזכוכית) בנקודות מרכזיות בכניסה לחוף והחניונים הסמוכים לו.
- הגנה על אתרים אקולוגיים רגישים כגון אזורי הטלה של צבות ים.
- דאגה לניקיון הרחובות והנקזים העירוניים לפני הגשמים הראשונים, במטרה למנוע זרימת פסולת לנחלים ולים.

ניהול בר קיימא של מערך הפסולת בעיר וצמצום פלסטיק חד פעמי ופסולת אלקטרונית

על העירייה לקדם חזון "אפס פסולת" ולתכנן מהלך נרחב שבקצהו העיר לא מייצרת פסולת להטמנה ומביאה לצמצום דרמטי של השימוש בפלסטיק חד פעמי, שהוא מאויבי הסביבה הגדולים ביותר – 90% מהפסולת בחופים היא כלים ומוצרים חד פעמיים. 60% מהפסולת בים מקורה בחופים. צמצום השימוש יחסוך לעירייה בתשלום היטל הטמנה ובהוצאות על ניקיון הרחובות והחופים.

מה צריך לקדם?

עיריית הרצליה, יחד עם "צלול", הייתה חלוצה בהתמודדות עם נושא הפלסטיק החד פעמי באמצעות תוכנית "עיר ללא פלסטיק", ששמה לעצמה למטרה לצמצם את השימוש בכל רחבי העיר ובעיקר בחופים. כחלק ממגמת צמצום השימוש חוקקה העירייה חוק עזר האוסר הכנסת פלסטיק חד פעמי לחופים. אנו דורשים להרחיב את הפרויקט באמצעות אכיפת חוק העזר, דורשים מעסקים בחופים ומהציבור שלא להביא חד פעמי לחופים וממשיכים להרחיב את הפרויקט החלוצי הזה במוסדות החינוך ובעסקים בכל רחבי העיר. השקעה בניקיון ובקידום תשתיות להפרדת פסולת בבניינים ובשכונות (הפרדה במקור) ברחבי העיר: אריזות, פסולת אורגנית, נייר, בקבוקים, זכוכית, אלקטרוניקה, בגדים וכל השאר. שיפור וייעול מערך פינוי הפסולת בכל הזרמים באמצעות מערכת ניטור חכמה וכן להבטחת מדרכות פנויות לכל אורך ימות השבוע וכל שעות היממה. עידוד הצבת מתקני מחזור ומכונות לקליטת בקבוקי פקדון במסגרת חוק הניקיון. הוספת פחים ירוקים, בעיקר במקומות בהם מייצרים פסולת בכמות גדולה. שימוש בגזם העירוני כבמשאב עבור יצירת קומפוסט.

פסולת ציוד חשמלי, אלקטרוני וסוללות מכילה חומרים מסוכנים כגון: עופרת ואבץ. פסולת זו מהווה כ- 3% מכלל הפסולת הביתית אך כ- 70% מגורמי הזיהום הסביבתי של האוויר האדמה והמים. יש להבטיח שירות

ברחבי העיר כולל הפעלת מספר מרכזי איסוף עירוניים, איסוף פסולת מוצרי חשמל מבתי התושבים, איסוף ישיר מהמדרכות ופעילות מוקדי איסוף עירוניים קטנים.

מערך חינוך והסברה משמעותיים לשמירה על ניקיון, הפחתת צריכה, הגברת השימוש החוזר ומחזור.

חקיקת חוקי עזר שמונעים הכנסת פלסטיק חד פעמי לגנים ציבוריים, כולל איסור מכירת אוכל ומשקה בכלי פלסטיק חד פעמיים.

עידוד הקמת קיוסקים ובתי קפה שמגישים מזון ומשקאות בכלים רב פעמיים ומעניקים הנחה לקונים המגיעים עם כוס רב פעמית.

קידום כלכלה מקומית וכלכלה מעגלית – טיפוח ופיתוח הכלכלה המקומית, חיזוק עסקים קטנים ויצירת אקוסיסטם מקומי בכל ענפי כלכלת העיר.

משק מים עירוני בר קיימא

לעיר ישנה נגיעה רבה לנושאי מים: שמירה על בארות שמספקות מי שתייה לאוכלוסיה, שלהן חשיבות בריאותית, כלכלית ואסטרטגית רבה וכן חיסכון במים – שהוא חשוב מבחינה כלכלית ולאומית.

מה צריך לקדם?

- שמירה על כושר הפקה בר קיימא של הבארות הקיימות ולהחליף בארות ישנות בחדשות.
- מניעת בזבז של מים במוסדות העירייה, בתי הספר ועוד, ועידוד הציבור לחסוך במים.
- החלפת צמחייה בזבזנית בחסכונית במים.
- אי שימוש בדשאים סינטטיים שמתפרקים למיקרו פלסטיק, מזיקים לבריאות ומונעים חלחול של מי גשם.
- השקעה בהשקיה מדייקת והשקיית גינות ציבוריות מוקדם בבוקר – ולא באמצע היום.
- השקיית גינות ציבוריות במים "אפורים" או במי קולחים באיכות שלישונית.

חינוך סביבתי

פיתוח תחושות של כבוד ושמירה על הסביבה, באמצעות מפגש חיובי ובלתי אמצעי של הילדים והנוער עם הסביבה הקרובה, יכולה וצריכה להתחיל כבר בגיל הרך ולהימשך בבתי הספר. לכן, נכניס בהדרגה למערכת החינוך תכניות קבועות של חינוך סביבתי, הבנוי על מפגשים בפרקי זמן קבועים והטמעה של התכנים לצוותי הגנים והמורים. נעל בסיס סקר הטבע שנערך בעיר ע"י החברה להגנת הטבע, נפעל להנגשה של הטבע העירוני לציבור באמצעות תכניות סיורים באתרי הטבע העירוני, מסלולי טיול עירוניים שיהיו זמינים באתר העירייה ונעודד את קבוצות פעילי הסביבה בעיר.